

Tale – samrådsspørgsmål W

Samråd i Finansudvalget

Samrådsspørgsmål W

”Der ønskes en redegørelse for forløbet bag de reviderede skøn for antallet af ledige, der risikerer at miste retten til dagpenge i 2013, og for, hvorfor regeringen tilbageholdt det reviderede skøn i flere uger i december 2012 - januar 2013? Der henvises bl.a. til omtalen i DR Nyhederne den 14. marts 2013”

Indledning

Tak for invitationen til samrådet.

Jeg er glad for at få den her lejlighed til at gennemgå processen omkring arbejdet med det reviderede udfaldsskøn for 1. halvår 2013.

Processen omkring skønnet for 1. halvår 2013

Beskæftigelsesministeriet besluttede primo december at igangsætte en genvurdering af, hvor mange der ville opbruge dagpengeretten i 1. halvår 2013 og påbegyndte det faglige arbejde med et nyt skøn i starten af december, den 5. december.

Anledningen til at revidere skønnet var, at der i ministeriet med Akutpakken var kommet et nyt, mere præcist og helt opdateret datagrundlag for at vurdere gruppen i risiko for at opbruge dagpengeretten.

I forbindelse med Akutpakken var der nemlig etableret et nyt datagrundlag over personer, som var i risiko for at opbruge dagpengeretten i 1. halvår 2013. Datagrundlaget var baseret på, hvor mange a-kasserne havde kontakten i forbindelse

med, at disse personer kunne blive omfattet af det særlige beredskab fra Akutpakken.

Eftersom de ledige som hovedregel blev kontaktet, når de (maksimalt) havde ca. 7 måneder tilbage af deres dagpengere, var det vurderingen, at man primo december 2012 ville have et datagrundlag, der omfattede langt de fleste i gruppen med risiko for at opbruge dagpengere i 1. halvår 2013.

Det er det datagrundlag, der ligger til grund for det reviderede udfaldsskøn. Med det nye talgrundlag kan man både se, hvem der er blevet kontaktet med henblik på at blive omfattet af akutpakkeberedskabet, men man kan også se, hvor mange der har afmeldt sig igen fra dagpengesystemet, eksempelvis fordi de har fået job eller er begyndt på en uddannelse. Dvs. man kan også se gruppens bevægelse over tid.

På den baggrund vurderede ministeriet altså, at det var relevant at foretage et nyt skøn. Arbejdsmarkedsstyrelsen går derfor i gang med – sammen med økonomer i Beskæftigelsesministeriets departement – at udarbejde et nyt skøn. I den forbindelse inddrages også Finansministeriet, hvad er helt normalt.

---O---

Spørgsmål fra Folketinget undervejs

Imens arbejdet med det reviderede skøn foregår, får jeg et i forbindelse med behandlingen af L 74 et spørgsmål fra Folketinget (nr. 1) om: *”Hvor mange personer forventer ministeren vil blive omfattet af uddannelsesordningen for ledige som har opbrugt deres dagpengere?”*

Jeg svarer d. 10. december, hvor arbejdet med et nyt skøn for få dage siden er påbegyndt, og hvor jeg endnu ikke er blevet orienteret om, hvor skønnet ventes at lande.

Af mit svar fremgår, at der i de økonomiske konsekvenser af forslaget (L74) beregningsteknisk er lagt til grund, at 8.250 personer vil benytte uddannelsesordningen.

Der er ikke andre tal at lægge til grund på det tidspunkt.

---O---

Flere spørgsmål fra Folketinget undervejs

Imens arbejdet med det reviderede skøn foregår, får jeg også et andet spørgsmål fra Folketinget (BEU 72) om: *"hvor mange, der står til at miste deres dagpenge i hver af månederne i 2013, og hvor mange af disse, der er forsørgere"*.

Jeg svarer d. 13. december, hvor arbejdet med et nyt skøn fortsat pågår. Af mit svar fremgår det, hvor mange der er i risiko for at opbruge dagpengeretten i 1. halvår 2013, dvs. hvor mange der vil opbruge dagpengeretten i 1. halvår 2013, hvis ingen i gruppen kommer i arbejde eller uddannelse, inden dagpengeperiodens ophør. Jeg oplyser, at det i uge 49 drejer sig om ca. 36.169 mennesker.

I besvarelsen oplyses der endvidere, at det forventes, at en del af dem vil komme i arbejde inden, men at det ikke er muligt at sige præcist, hvor mange der faktisk vil opbruge dagpengeretten, og hvornår de gør det.

Jeg kan forstå på Enhedslisten, at man fra spørgers side har lagt noget andet i spørgsmålet end den forståelse, der lægges til grund for besvarelsen.

Beskæftigelsesministeriet og jeg har læst spørgsmålet som et ønske om oplysninger om faktisk udfald af dagpengeperioden fordelt på måneder.

Hvis der var lagt den forståelse ned over besvarelsen, at der blev spurgt til risikogruppen – altså bruttogruppen, der udgør

det maksimale udfald – fordelt på måneder, så kunne det godt være oplyst i svaret.

Hvis forståelsen i stedet skulle være, at der blev spurgt til et skøn for antallet af ledige, der vil opbruge dagpengeretten, så kan jeg konstatere, at det ikke var muligt. Der forelå ikke på dette tidspunkt et konsolideret skøn.

Og jeg vil gerne tilføje, at jeg på ingen måder forsøger at nedtone problemet, men er i besvarelsen helt åben omkring, hvor mange det potentielt kan dreje sig om samlet set.

---O---

Fortsat proces omkring skønnet

Arbejdet med at foretage og kvalificere skønnet tager tid. Det fremgår af mailkorrespondancen mellem embedsmænd i hhv. Beskæftigelsesministeriet og Finansministeriet, at der arbejdes på at kvalificere skønnet frem mod et internt møde i ministeriet mandag den 17. december. På mødet den 17. december bliver jeg orienteret om, at embedsmænd fra Beskæftigelsesministeriet og Finansministeriet er nået frem til et centralskøn på omkring 19.000 for 1. halvår 2013, men at det er behæftet med væsentlig usikkerhed.

Hvor mange mennesker, der rent faktisk vil ende med at opbruge dagpengeretten, er således behæftet med væsentlig usikkerhed.

Det gælder ikke mindst i den nuværende situation, der på mange måder er ekstraordinær. Dels pga. indfasningen af den kortere dagpengeperiode, der betyder, at en større gruppe mennesker står til at opbruge dagpengeretten nogenlunde samtidigt, og dels pga. den fortsat udfordrende konjunktursituation, der gør det ekstra svært at udarbejde forventede ledighedsforløb. Eksempelvis havde regeringen på det tidspunkt netop offentliggjort sin seneste konjunkturprognose d. 13. december, hvor udsigterne for vækst og beskæftigelse

tegnede sig væsentligt mere dystre end i prognosen fra august, der var grundlag for det tidligere skøn. Det betyder bl.a., at man i forbindelse med skønnet må revurdere, hvad det betyder for de lediges beskæftigelseschancer, og dermed for det afgangsmønster fra dagpengesystemet, som kan lægges til grund for skønnet for 1. halvår 2013.

Samtidig er der usikkerhed omkring, hvilken ekstraordinær afgang, der skal forventes i den sidste fase op mod dagpengeophør. Tidligere analyser, bl.a. fra Arbejdsmarkedskommissionen, viser, at der i perioden lige op til dagpengeophør ses en betydelig, ekstraordinær afgang fra dagpengesystemet. Den kan imidlertid endnu ikke observeres i datagrundlaget, der går frem til uge 50.

For at håndtere denne usikkerhed anbefaler embedsmændene, at der efter vanlig praksis indlægges følsomhedsberegninger omkring skønnet, så det fremstår som et interval. Det har også været tilfældet for tidligere skøn over, hvor mange der ventes at opbruge dagpengeretten.

Det beslattes derfor på mødet d. 17. december, at der skal arbejdes videre med et intervallskøn for bedre at tage højde for den omtalte usikkerhed.

På det tidspunkt har arbejdet været i gang i knap 2 uger.

Der er tale om skøn på baggrund af relativt komplicerede data, der kræver en lang række faglige vurderinger, og det forløb tager selvfølgelig noget tid og involverer embedsmænd i både Beskæftigelsesministeriet, Arbejdsmarkedsstyrelsen og Finansministeriet.

Helt konkret skal der tages stilling til risikogruppens størrelse og med hvilke rate de forventes at forlade dagpengesystemet på baggrund af dels en række faktuelle oplysninger, dels en række antagelser. Herunder skal der tages stilling til

omfanget af den ekstraordinære afgang, der kan forventes umiddelbart før, at dagpengene opbruges.

Desuden skal der tages højde for sammensætningen af ledige i risikogruppen. De dagpengemodtagere, der står til at opbruge dagpengeretten i starten af året, vil typisk have en længere dagpengeperiode bag sig end dem, der står til at opbruge dagpengeretten senere. Det er en konsekvens af indfasningsprofilen for den nye dagpengeperiode. Samtidig kan det have betydning, om der er adgang til en permanent offentlig forsørgelse, når dagpengeretten ophører. Der forsøges på den baggrund at indlægge forskellige adfærdsantagelser for forskellige personer i risikogruppen.

D. 17. december er der således ikke et endeligt og konsolideret skøn, der afspejler skønnets usikkerhed, på plads, men alene embedsmændenes centrale skøn. Der er heller ikke klarhed, hvad angår de økonomiske konsekvenser af det nye skøn.

---O---

De følgende dage arbejdes der på at udarbejde et intervalskøn, som anlægger forskellige følsomhedsbetragtninger omkring de lediges adfærd det næste halve år. Det indebærer bl.a., at den øvre grænse (på 23.000) stort set ikke afspejler nogen ekstraordinær adfærd i slutfasen for de ledige.

Der opnås enighed på embedsmandsniveau med Finansministeriet om et intervalskøn på 17.-23.000 d. 20. december.

I sammenhæng med udarbejdelsen af det nye skøn for udfald af dagpengesystemet blev der medio december 2012 igangsat et arbejde med at vurdere de økonomiske konsekvenser af det nye skøn. Det skulle i den forbindelse beregnes, i hvilket omfang det øgede antal ledige, der mister dagpengeretten, vil medføre en øget tilgang til andre beskæftigelsespoli-

tiske ordninger. Der skulle blandt andet foretages beregninger af betydningen for tilgangen til den særlige uddannelsesordning, til seniorjob og i mindre grad til efterlønsordningen.

Samtidig hermed er de to ministerier i gang med at udarbejde en sag til regeringens økonomiudvalg om det reviderede skøn. Det er helt almindelig procedure, at regeringen skal orienteres, og at der skal udarbejdes beregninger af de økonomiske konsekvenser, så regeringen har mulighed for at drøfte det, inden man udkommer med et nyt skøn.

Der arbejdes på økonomiudvalgssagen helt frem til d. 8. januar. De økonomiske skøn var ikke endeligt fastlagt ved Økonomiudvalgsbehandlingen af det nye udfaldsskøn.

Sagen til ØU er færdig den 8. januar og fremlægges for udvalget den 9. januar. Dagen efter - det vil sige den 10. januar - offentliggør vi tallet.

---O---

3. behandling af Finansloven i Folketinget

D. 19. december 3. behandles L 74 [forslag til lov om uddannelsesordning til ledige, der har opbrugt dagpengeretten] i Folketinget.

Ved tredjebehandlingen foreligger der ikke et endeligt skøn med beregning af de økonomiske konsekvenser heraf. Folketinget skal naturligvis orienteres korrekt og efter reglerne. Men på det tidspunkt var der ikke nye tal, som var endelige. Vi kendte ikke de økonomiske konsekvenser.

Samtidig vil jeg godt understrege, at den ordning, som regeringen har aftalt med Enhedslisten og som behandles i Folketinget d. 19. december ikke er afhængig af, hvor mange der opbruger dagpengeretten. Uddannelsesordningen er en ret

for alle, der har opbrugt dagpengeretten, og det gælder, uanset hvor mange det ender med at blive.

Afrunding

Så lad mig på denne baggrund slå to ting fast:

- Det er mig, der er beskæftigelsesminister og derfor står med det politiske ansvar. Men det må altid være embedsmændene, der står for at udarbejde skøn. Og jeg har selvsagt hverken påvirket tallet eller tidsforløbet.
- Fra det tidspunkt, hvor jeg bliver præsenteret for det reviderede skøn første gang, har der efter helt almindelig praksis foregået et arbejde med at nå frem til et endeligt skøn med beregning af de økonomiske konsekvenser heraf.

Sagsforløbet er også afspejlet i det materiale, som er udleveret til pressen.